

Aanpak smartphonevrije school, thuis of in de 'kluis'

Oktober 2024

Don Bosco College

Instemming van de MR dd. 22 oktober 2024
Vastgesteld door de directie dd. 23 oktober 2024

Inhoudsopgave

1.	<i>Inleiding</i>	2
2.	<i>Historie</i>	2
3.	<i>De volgende stap</i>	2
4.	<i>Uitzonderingen</i>	3
5.	<i>Medewerkers, een voorbeeldfunctie</i>	3
6.	<i>Beoogd effect</i>	4
7.	<i>Samenhang met andere aanpakken</i>	4
8.	<i>Vervolg en evaluatie</i>	4
9.	<i>Achtergrondinformatie</i>	5
10.	<i>Planning</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1. Inleiding

Met ingang van schooljaar 2024-2025 zet het Don Bosco College een volgende stap op weg naar de smartphonevrije school. Elke school voor voortgezet onderwijs in Nederland kan voor zichzelf bepalen in welke mate smartphones op school wel of niet zijn toegestaan. Dit document beschrijft waarom en hoe het Don Bosco College hierop beleid maakt.

2. Historie

Sinds januari 2024 geldt er een landelijke richtlijn met betrekking tot het gebruik van smartphones in het onderwijs. Vooruitlopend op de landelijke richtlijn heeft het Don Bosco College sinds september 2023 het gebruik van smartphones beperkt in de les. In alle klassen hangen zogenaamde telefoontassen. In de les is het gebruik van de smartphone sindsdien niet meer toegestaan. Buiten de les in pauzes en op de gangen waren telefoons nog steeds wel toegestaan. Twee belangrijke redenen, om niet verder te gaan met het terugdringen van smartphones, waren de invoering van het nieuwe roosterprogramma Zermelo en daarmee samenhangend de wijze waarop Zermelo roosterwijzigingen via internet laat zien. Hiervoor waren leerlingen aangewezen op internet via een device.

3. De volgende stap

Het roosterprogramma is nu volledig geïmplementeerd in de school en op alle verdiepingen zijn op goed zichtbare plekken digitale informatieborden geplaatst. Daardoor hebben leerlingen geen internet en dus device meer nodig en is aan een belangrijke voorwaarde voldaan om een volgende stap te zetten.

Met ingang van 11 november 2024 geldt het principe; thuis of in de kluis. Dat betekent dat we van leerlingen vragen om bij binnenkomst op school de telefoon in de kluis te plaatsen of thuis te laten. Mobieltjes mogen dus niet mee de gangen en lokalen in. Ook tijdens de pauzes mogen leerlingen hun mobiel niet gebruiken.

Anders geformuleerd: we staan het gebruik in de school en op het schoolterrein niet meer toe.

Voor leerlingen, die hun smartphone niet thuislaten, wordt een kluisje ter beschikking gesteld. Het toewijzen van een kluisje gebeurt via de mediatheek. (Inventarisatie door de mentor, communicatie via Magister, leerling haalt sleutel op bij de Mediatheek).

Indien een leerling de sleutel kwijt is of kapot heeft gemaakt, zal zo nodig met de reservesleutel de kluis worden geopend. Aansluitend wordt een nieuwe sleutel gemaakt, terwijl de reservesleutel bij de mediatheek blijft. Na betaling van de kosten (ca. €15) krijgt de leerling de nieuwe sleutel. De leerling zal in de tussentijd de smartphone thuis moeten laten.

De periode tot 1 december worden leerlingen aangesproken. Indien leerlingen met mobieltjes de klas of de gang inlopen, worden zij hierop aangesproken en brengen zij meteen het mobieltje naar de kluisjes. Indien een leerling hierdoor te laat in de les komt of de les moet onderbreken, wordt dit als 'te laat' in Magister vermeld.

November is een 'wenmaand', daarna volgen er sancties als leerlingen mobieltjes bij zich hebben.

Na 1 december wordt er dus gehandhaafd. Als een leerling vanaf dan in het bezit is van een smartphone op de gang, in de aula of in de klas, wordt deze smartphone ingenomen. Indien een leerling hierdoor te laat in de les komt, wordt dit als zodanig in Magister gemeld.

De collega die de smartphone inneemt, bezorgt deze bij de administratie, met een notitie van de naam en klas van de leerling. De smartphone kan op z'n vroegst vanaf 16 uur worden opgehaald. Smartphones worden in de kluis opgeslagen. Eventuele klachten over beschadiging e.d. zullen door de schoolleiding worden opgenomen.

De administratie maakt een aantekening in Magister van de leerling, waarvan de smartphone is ingenomen en afgegeven. Hiervoor wordt in Magister een extra kolom 'Telefoon' opgenomen. De betrokken mentor neemt contact op met ouders, uiterlijk wanneer dit 3x of meer is voorgekomen.

Indien een leerling de aanwijzingen van een personeelslid van de school niet opvolgt, wordt deze bij de afdelings-/schoolleiding gebracht. Teruggave van de smartphone gebeurt dan pas in het bijzijn van de ouders.

Ouders zijn gewend hun kind ook op school te kunnen bereiken. Dat kan nog steeds via de receptie: bij urgente zaken kan altijd de school worden gebeld en wordt ervoor gezorgd dat de leerling contact opneemt met de ouder.

Overigens: tot nader orde zijn oortjes (kan concentratie bevorderen) en smartwatches (indien deze zonder smartphone geen device zijn) toegestaan. Uit een evaluatie zal blijken of dit zo zal blijven.

4. Uitzonderingen

Het kan zijn dat leerlingen –al dan niet tijdelijk- om bijvoorbeeld medische redenen toegang tot een device nodig hebben. De noodzaak hiertoe wordt op verzoek van de leerling en/of ouders/verzorgers door de ondersteuningscoördinator vastgesteld en in Magister vastgelegd. Deze leerlingen krijgen binnen een week na goedkeuring van de aanvraag een pas, waarmee zij kunnen aantonen dat ze zijn uitgezonderd van de algemene regel.

Inzet en ervaringen met deze regel zullen expliciet aan het einde van het jaar worden geëvalueerd.

5. Medewerkers, een voorbeeldfunctie

Medewerkers van de school maken functioneel gebruik van de telefoon als het gaat om 2-stappen authenticatie bij het inloggen in de systemen. Daarnaast zijn in de lokalen geen telefoons aanwezig. Vanuit veiligheidsoverwegingen en vanwege de bereikbaarheid van medewerkers zijn zij uitgesloten van het verbod.

Om genoemde redenen is de smartphone voor docenten dus een onmisbaar attribuut. Echter, medewerkers hebben wel een voorbeeldfunctie voor leerlingen. Dat betekent dat voor alle medewerkers geldt dat de smartphone in het bijzijn van leerlingen alleen functioneel wordt gebruikt. Bellen op de gang hoort daar bijvoorbeeld niet bij.

6. Beoogd effect

We beogen met deze maatregel meerdere effecten:

- Leerlingen een smartphonevrije omgeving bieden, waarin het niet vanzelfsprekend is dat deze beschikbaar is. Ook niet voor communicatiedoeleinden;
- Verhogen van de leerprestaties, concentratie en spanningsboog;
- Versterken van sociaal gedrag in de school tijdens pauzes e.d.;
- Afname van pestincidenten op en vanuit school;
- Leerlingen een alternatief bieden in de vorm van lezen en spelen;
- Versterking van de basisvaardigheden.

7. Samenhang met andere aanpakken

Om leerlingen een alternatief te bieden, zullen we vanuit de aanpak Basisvaardigheden middelen beschikbaar stellen, waarbij een impuls aan lezen en spelen wordt gegeven. Om het onderlinge contact e.d. te bevorderen, zullen spellen ter beschikking worden gesteld. Het beheer hiervan wordt bij Leerlingzaken belegd. De leerling die een spel komt halen, geeft daarvoor de schoolpas als onderpand. Na gebruik van het spel wordt deze compleet teruggebracht en tegen de schoolpas geruild.

8. Vervolg en evaluatie

We bespreken de voortgang van deze maatregel in de werkgroep 'Regie in de School', met de leerlingenraad, ouderraad en MR. De werkgroep 'Regie in de School' krijgt de opdracht om de voortgang te monitoren en *evidence informed* te komen met bijstellingen en aanpassingen.

9. Achtergrondinformatie

Er wordt inmiddels veel onderzoek gedaan naar de impact van het smartphonegebruik bij kinderen en volwassenen. De uitkomsten daarvan zijn niet eensluidend.^{1 2 3 4}

De impact van smartphonegebruik door jongere kinderen en leerlingen is complex en hangt sterk af van de manier waarop de apparaten worden gebruikt. Terwijl overmatig en verkeerd gebruik kan leiden tot diverse negatieve effecten, kunnen smartphones ook waardevolle educatieve hulpmiddelen zijn, als ze op een verantwoorde manier worden ingezet. Het is daarom essentieel dat scholen, ouders en leerlingen samenwerken om een evenwicht te vinden, dat de voordelen maximaliseert en de nadelen minimaliseert.

Er zijn aanwijzingen dat smartphonegebruik, en met name het gebruik van *social media*, bij leerlingen met een negatief zelfbeeld negatief bijdraagt aan het welbevinden van deze leerlingen, terwijl dit voor andere leerlingen juist positief bijdraagt. Het lijkt dus verschillen te vergroten.

Er zijn ook aanwijzingen dat smartphonegebruik een negatieve invloed heeft op de leerprestaties van leerlingen.

¹ Haidt A, (2024) *The Anxious Generation*, New York Penguin

² NIVO, interview (2024) <https://www.nieuw-volendam.nl/je-kunt-het-niet-aan-je-kind-over-laten-dat-ze-weten-wat-goed-is-en-op-tijd-stoppen/>

³ Problematic social media use in childhood and adolescence (2024) Montag en I Koning <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2024.107980>

⁴ <https://onderzoekonderwijs.net/2024/08/02/aanbevelingen-van-apa-voor-gebruik-van-sociale-media-door-jongeren/>